

OBSAH

(Číslice v závorkách udávají paragrafy)

PŘEDMLUVA	5
Úvod	
Jazykový projev (promluva) a jazykový systém (1)	7
Členění (segmentace) promluvy (2–5)	7
Výpověď a její výstavbové roviny (6–8)	10
I. VĚTA	
Definice věty (9)	14
Věta a výpověď (10–14)	15
Modální stavba výpovědi	
Typy vět podle postoje mluvčího k sdělované skutečnosti (15–29)	18
Věty oznamovací (16)	20
Věty tázací (17–26)	21
Otázka zjišťovací (17)	21
Otázka doplňovací (18)	22
Formální a funkční typy tázacích vět: otázky deliberativní a nedeliberativní, pravé a nepravé (19–26)	22
Věty rozkazovací (27)	29
Věty práci (28)	31
Poznámka o citové modifikaci modálních schémat — věty zvolací (29)	32
Vyjadřování modálních významů nutnosti, možnosti a záměru (30–34)	32
Vyjadřování subjektivní jistoty mluvčího o platnosti sdělení (35)	40
Věty kladné a záporné (36–39)	41
Literatura	45
Mluvnická stavba věty	
Syntaktické vztahy, způsoby a prostředky jejich vyjadřování (40–45)	48
Vyjadřování subordinačního (podřadného) vztahu (41)	48
Vyjadřování koordinačního (souřadného) vztahu (42)	51
Odchylky v mluvnické stavbě věty: nemotivované — atrakce, zeugma, kontaminace, anakolut; motivované (43)	52
Predikace (44–45)	55
Literatura	57
Typy (jednoduché) věty slovesné a jejich systém (46–69)	58
Typy dvojčlenné a jednočlenné (47–49)	58
Typy sponové a nesponové (50–54)	60

Typy agentní a deagentní (55—65)	64
Kategorie deagentnosti a prostředky jejího vyjadřování (55—58)	64
Dispoziční typy deagentních vět (59—60)	67
Dějové typy deagentních vět (61—65)	68
Typy podle valence přísudkového slovesa (66—67)	71
Poznámky k jednočlenným větám slovesným (68—69)	85
Tzv. neslovesné věty jednočlenné (70—78)	88
Věty jmenné (70—73)	88
substantivní (71)	88
adjektivní (72)	89
adverbiální (73)	90
Věty infinitivní (74)	90
Věty vokativní (75)	91
Věty citoslovečné (76—78)	93
Literatura	95
Větné členy (79—155)	99
Úvodní výklady (79—82)	99
Základní větné členy (83—111)	104
Základní člen věty jednočlenné (84—85)	104
Podmět (86—91)	105
Přísudek (92—111)	110
Slovesný (93—94)	110
Slovesně jmenný (95—106)	112
Spona (96—99)	112
Jmenná část (100—106)	115
Neslovesný (107)	119
Shoda přísudku s podmětem (108—111)	120
Rozvíjející větné členy (112—141)	122
Úvodní výklad (112)	122
Přívlastek (113—120)	123
Shodný adjektivní (114—115)	123
substantivní (116)	125
Neshodný řečnický (117)	127
přimykající (118)	128
s nominativem jmenovacím (119)	129
infinitivní (120)	129
Přístavek (121)	129
Předmět (122—130)	130
V pádě prostém:	
v akuzativu (123)	131
v genitivu (124)	132
v dativu (125)	134
tzv. volný dativ (126)	134

v instrumentálu (127)	135
V pádě předložkovém (128)	136
Infinitivní předmět (129–130)	137
Příslovné určení (131–137)	139
Úvodní výklad (131–132)	139
Určení místa (133)	141
času (134)	142
způsobová: vlastní způsob, průvodní okolnost, míra, účinek, výsledek, žřetel, nástroj a prostředek, látka (původ) a původce (135)	143
příčinná: příčiny a důvodu, účelu (136)	146
podmínky a přípustky (137)	147
Doplňk (138–141)	147
Adjektivní (139)	149
Substantivní (140)	150
Infinitivní (141)	151
Literatura	152
Několikanásobné členy věty (142–155)	156
Úvodní výklad (142–146)	156
Druhy vztahu mezi jejich částmi:	
slučovací (147)	161
odporovací (148–149)	163
stupňovací (150–151)	164
vylučovací (152–153)	166
důsledkový (154)	167
jiné vztahy (155)	168
Literatura	168
Polovětné útvary (156–161)	169
Úvodní výklad (156)	169
Přechodníkové vazby (157–158)	170
Obraty s přídavnými jmény slovesnými (159)	171
Obraty s infinitivem (160)	172
Jiné případy (161)	173
Literatura	173
Aktuální členění výpovědi	
Úvodní výklad (162)	175
Prostředky výstavby aktuálního větného členění (163–166)	176
Slovosled (163–164)	176
Úsekový předěl (165)	178
Větný přízvuk (166)	179
Některé specifické postupy ve výstavbě aktuálního větného členění (funkční perspektivy výpovědi) (167–187)	179
Subjektivní slovosled (167–169)	179
Zdůrazňování jádrových nebo východiskových komponentů (170–174)	182
Příznaková podoba kadence (171)	182

Dezautomatizace polohy větného přízvuku (172)	183
Slovosledná inverze (173)	184
Zdůrazňovací (vytýkácí) částice (174)	184
Osamostatňování částí výpovědi (175–180)	185
Vytčení východiska (175–176)	185
Dodatkové připojení východiska (177)	188
Vytčení jádra (178)	188
Dodatkové rozvíjení jádra (179–180)	189
Opakování částí výpovědi (181–187)	191
Nemotivované (181)	191
Motivované (182–187)	192
Intenzifikující (183)	192
Emfaticko-emocionální (184)	193
Formální rozdíly obou druhů (185–187)	194
Elipsa (188–189)	199
Literatura	201

Citová výstavba výpovědi

Úvodní výklady (190–192)	204
Signalizace citového zabarvení jazykových jednotek obecně (193)	208
Prostředky citového zabarvení pojmenování (194)	208
Prostředky citového zabarvení výpovědi (195–204)	209
V rovině mluvnické stavby (196–197)	210
V rovině modální stavby (198–201)	214
V rovině aktuálního větného členění (202–204)	219
Literatura	221

II. SOUVĚTÍ

Úvodní výklad (205)	223
Spojení vět v souvětí (206)	224
Vztah vět v souvětí (207–211)	225
Subordinace a koordinace větná a členská (207–208)	225
Vyjadřování těchto vztahů v souvětí (209)	226
Rozpor mezi druhem vztahu a formou jeho vyjádření (210)	227
Kritéria klasifikace souvětí (211)	228
Poznámka o složitém souvětí (212)	230
Literatura	230

Souvětí souřadné

Úvodní výklady (213–215)	232
Druhy souřadného souvětí (216–238)	234
Slučovací (216–220)	234
Sémantická a formální diferenciacie (217–219)	235
Tzv. nepravé věty vztahné (220)	238

Odporovací (221–226)	240
Typ protikladný (konfrontační) (222–223)	240
omezovací (224–225)	242
popírací (opakový) (226)	244
Stupňovací (227–229)	245
Vylučovací (230–233)	248
Typ eventualitní (230)	248
rektifikační (231)	249
libovolnostní (232)	249
adverzativně důsledkový (spěchej, sice přijdeš pozdě) (233)	250
Důsledkové (234–236)	251
Důvodové a vysvětlovací (237–238)	252
Literatura	253

Souvětí podřadné

Úvodní výklady (239–244)	255
Typy vedlejších vět podle jejich členské platnosti (240)	255
Typy vedlejších vět podle jejich obsahového poměru k větě řídicí (241–244)	258
Vedlejší věty obsahové (245–264)	262
Obecná charakteristika (245–249)	262
Obsahové věty oznamovací (250–258)	265
S indikativem (251–255)	266
S kondicionálem (256–257)	269
Pořadí vět (258)	271
Obsahové věty tázací (259–261)	271
Závislé otázky zjišťovací (260)	272
doplňovací (261)	273
Obsahové věty žadací (tj. rozkazovací a přací) (262–264)	274
Přímá, nepřímá a polopřímá řeč (265–273)	276
Přímá řeč (267–268)	278
Nepřímá řeč (269–271)	280
Polopřímá řeč (272)	283
Přechodné útvary (273)	284
Vedlejší věty doplňovací vztažné (274–282)	284
Obecná charakteristika (274–276)	284
Vztažné věty adjektivní (277–279)	287
substantivní (280–282)	289
Vedlejší věty příslovečně určovací (283–331)	291
Obecná charakteristika (283–284)	291
Věty místní (285–286)	293
Věty časové (287–300)	295
vyjadřují časové zařazení děje (kdy?) (289–295)	296
vymežují trvání děje věty hlavní (jak dlouho?) (296–299)	301
vyjadřují rychlý sled dvou dějů (300)	304

Věty způsobové a měrové (301–315)	305
Srovnávací (302–308)	307
Význam podobnosti (303)	308
totožnosti, stejné míry (304–307)	309
nestejně míry (308)	311
Účinkové (309–313)	311
Účinek reálný (310–311)	312
hypotetický (312–313)	313
Prostředkové (314)	315
Vyjadřující způsobovou průvodní okolnost (315)	315
Věty příčinné a důvodové (316–318)	316
Věty účelové (319–320)	318
Věty podmínkové (321–323)	319
Podmínka reálná (322)	320
ireálná (323)	321
Věty přípustkové a podmínkově přípustkové (324–328)	322
Přípustkové (324–325)	322
Podmínkově přípustkové (326–328)	323
Věty výjimečné a omezovací (329–330)	325
Věty zřetelové (331)	327
Literatura	328

Souvětí s juxtaponovanými a parentetickými větami

Juxtapozice („položení vedle sebe“) (332)	331
Parenteze (věty vložené, vsuvky) (333–335)	332
Literatura	333
Přehled souvětých typů	334

Složitě souvětí

Úvodní výklad (336)	335
Složitě souvětí se základní strukturou podřadnou (337)	335
souřadnou (338)	338
Kombinace obou typů (339)	338

Větosled

Úvodní výklad (340)	340
Větosled v souvětí souřadném (341–342)	340
podřadném (343–345)	342
Literatura	344

Index gramatických slov	346
--	-----

Věcný rejstřík	348
---------------------------------	-----

Obsah	355
------------------------	-----